

داروهای ژنریک ایران

همراه با کلیه داروهای وارداتی و تکنسخه‌ای

همراه با مراقبت‌های پرستاری

ترجمه و گردآوری
دکتر فاطمه تیموری
دکتر نانا بهاری جوان
دکتر ایلا رضایی شیرمرد

ویراستار
دکتر فاطمه تیموری

راهنمای استفاده از کتاب

اسامی داروها براساس نام اصلی دارو یعنی ماده مؤثر دارو و به ترتیب حروف الفبایی انگلیسی A تا Z در این کتاب آورده شد و پر مصرفترین معادل صدایی فارسی آن در مقابل اسم دارو آورده شده است. در ادامه طبقه‌بندی درمانی یعنی گروه اصلی مصرفی دارو و نیز طبقه‌بندی شیمیایی دارو آورده شده است.

در قسمت **❖ «اشکال موجود دارو»** براساس آخرین آمار در ایران آورده شده که دوزهای موجود در بازار هم همراه آن می‌باشد.

در قسمت **⚠ «اشتباه نشود»** داروهایی که اسمی مشابه با داروی معرفی شده دارند آورده شده‌اند تا تفاوت این اسامی گوشزد شود.

در قسمت **📍 «مکانیسم اثر»** نحوه اثر دارو و در اصل، فارماکودینامیک و فارماکوکینتیک دارو در بدن مطرح شده است.

در قسمت **☑ «دوز و راه تجویز»** دوز مورد نیاز در هر انسان براساس سن و بیماری‌ها و راه تجویز دارو شرح داده شده است.

در قسمت **⚠ «عوارض جانبی»** براساس سیتوتوکسیک‌های مختلف بدن انواع عوارض دیده شده از دارو شرح داده شده است.

در قسمت **⬛ «هشدار black box»** که زنگ خطر محسوب می‌شود از عوارض است. مهم‌ترین احتیاط لازم در مصرف دارو که ذکر آن حتی در بسته‌بندی دارو اجباری است آورده شده است.

در قسمت **💊 «فارماکوکینتیک»** نحوه اثر دارو شرح داده شده است.

نشانه **📌** نشان‌دهنده تداخلات دارویی سایر داروها یا تست‌های آزمایشگاهی است که با کلمات **افزایش** یا **کاهش** توضیح داده شده، یعنی در زمان مصرف این دارو اثر خاص توضیح داده شده، مقابل این کلمه افزایش یا کاهش دارد. مثلاً برای داروی «آپاکاویر» نوشته شده «اثر کاهش گلوکز، تری‌گلیسیرید و ...» یعنی مصرف این دارو مقادیر گلوکز یا تری‌گلیسیرید را بالایی‌تر می‌کند.

در قسمت **🏥 «ملاحظات هایپرستاری»** آنچه باید یک پرستار در زمان تجویز دارو بداند آورده شده است چه نکاتی باید قبل از تجویز بررسی شوند یا دارو با چه سرعتی یا در چه زمانی تجویز شود؟ یا چگونه نگهداری شود؟

در قسمت **👨 «آموزش بیمار / خانواده»** همه نکات اصلی که قبل از تجویز باید به مصرف‌کننده دارو یا خانواده‌اش گفته شود آمده است. دارو چگونه اثر می‌کند؟ چه زمانی به پزشک اطلاع داده شود؟ مراجعه بعدی چه زمانی باشد؟ عوارض سمی دارو چگونه است؟ و

تعریف‌ها و اصطلاحات معمول

Ampule

آمپول‌ها ظروف شیشه‌ای برای نگهداری مقدار معینی از دارو به صورت استریل برای مصرف به صورت تزریقی (وریدی، عضلانی، زیرجلدی ...) هستند. این شکل دارویی به صورت استریل تهیه می‌شود.

Buccal tablet

قرص‌های دهانی، این نوع از قرص‌ها در حفره دهانی حل می‌شوند و در دهان بین گونه و لثه قرار می‌گیرند و معمولاً به صورت کنترل ریلیز می‌باشند.

Bulk

منظور مواد اولیه دارویی است که در بسته‌بندی‌های بزرگ صنعتی تهیه شده است و برای مصرف اصلی، مقداری از آن استفاده می‌شود. می‌تواند به شکل بسته‌های بزرگ پودر، روغنی، گازی و ... باشد. مانند مواد اولیه‌ای که در داروخانه برای آمپول کردن داروهای ترکیبی استفاده می‌شوند و یا مواد اولیه‌ای که در داروخانه به بسته‌های کوچک تقسیم و توزیع می‌شوند.

Capsule

شکل دارویی جامدی است که ماده دارویی به صورت پودر یا گرانول در داخل روکشی سفت یا نرم که معمولاً ژلاتینی است ریخته شده و پس از بلعیده شدن روکش آن حل شده و داروی اصلی در دستگاه گوارش ریخته می‌شود.

Chewable tablet

قرص‌های جویدنی، این قرص‌ها برای اثربخشی بهتر باید جویده شوند و برای خوش طعم شدن دارای اسانس هستند. معمولاً قرص‌های مورد مصرف کودکان به این فرم ساخته می‌شوند.

Controlled release tablet

قرص‌هایی که کم‌کم و به آهستگی آزاد می‌شوند.

Creams

کرم‌ها، محصولات نیمه جامد هستند که جهت مصرف موضعی بر روی پوست یا سطوح خارجی بدن مورد مصرف قرار می‌گیرند.

Drop

فراورده‌های مایعی هستند که به صورتی طراحی شده‌اند که دارو قطره قطره استفاده شود.

Effervescent tablet

قرص جویدنی شکل جامدی از دارو است که در ترکیب با نمک‌هایی قرار دارد که وقتی در داخل آب قرار می‌گیرند به شکل جوشان درآمده و گاز ترکیب خارج شده و ماده دارویی در آب حل می‌شود و سپس آشامیده می‌شود.

Elixir

الکزیرها شکلی خوراکی از محلول دارویی هستند که دارای حلال‌های الکلی آبی شیرین می‌باشند. تفاوت آنها با شربت در وجود الکل است که برای حلالیت بهتر ماده مؤثره به کار می‌رود.

Enema

انما، محلول‌ها، سوسپانسیون یا امولسیون‌هایی هستند که از طریق مقعد تجویز می‌شوند.

Enteric coated tablet

منظور داروهایی هستند که روکش خاصی دارند که پس از بلع در تماس با شیریه‌های گوارشی موجود در روده‌ها از بین رفته و داروی اصلی آزاد می‌شود و از روده‌ها جذب می‌گردد. معمولاً این داروها دارای اثرات مضر کمتری بر مخاط معده می‌باشند.

Extract

افشره یا عصاره جدا شده از گیاهان یا بافت‌های حیوانی است که غلیظ‌سازی شده و اثر آن از ماده اولیه بیشتر است.

Film coated tablet

قرص‌هایی هستند که توسط یک لایه قابل حل در آب پوشیده شده‌اند.

Gel

شکل نیمه جامد دارویی که جهت مصرف موضعی استفاده می‌شود و چسبندگی پمادها کمتر است و به راحتی از سطح پوست پاک می‌شود.

Granule

گرانول‌ها از بهم چسبیده شدن ذرات پودرها به وجود می‌آیند. گرانول‌ها پایداری بیشتر و حالیت بهتری دارند.

Implant

ایمپلنت‌ها، دیسک‌ها یا سیلندرهای استریلی هستند که توسط جراحی در بافت‌های بدن قرار می‌گیرند و برای آزادسازی دارو طی مدت زمان مشخص طراحی شده‌اند.

Inhalant

این‌ها لرها می‌توانند به واسطه فشار بالای بخار سرد به بیرون رانده شوند و اثرات خود را بر مخاط بینی ایجاد کنند.

Injection

فرآورده‌های تزریقی هستند و استریلند.

Irrigation solution

محلول‌های شستشو استریل هستند. برای شستشوی حفرات بدن یا زخم‌ها به کار می‌روند.

Lotion

لوسیون‌ها ترکیبات مایعی هستند که استفاده بر روی پوست هستند.

Lozenges

قرص‌های مکیدنی اشکال خاصی دارند که برای اثرات موضعی به تدریج در دهان حمل می‌شوند.

Ointment

پمادها، نوعی فرآورده دارویی شبیه کرم هستند اما نسبت به آن چرب‌ترند برخی از آنها به صورت پماد موضعی و برخی پماد چشمی هستند.

Ovule

اوول‌ها، اشکال دارویی نرم یا جامد بیضی شکل هستند که به وسیله قرار دادن در واژن استفاده می‌شوند و برای اثرات موضعی به کار می‌روند.

Pill

شبیه قرص، فرآورده‌ها جامد، دایره‌ای شکل و کوچک هستند که از راه دهان استفاده می‌شود.

Plaster

شمع‌ها، مواد چسبنده نیمه جامدی هستند که برای استعمال خارجی روی بدن به کار

می‌روند و موجب تماس طولانی مدت دارو با موضع می‌شوند.

Powder

پودرها، فرآورده‌هایی هستند که به صورت ذرات بسیار خرد و نرم تهیه می‌شوند.

Resin

صمغ یا ترشحات جامد و نیمه جامد که اغلب منشأ گیاهی دارند.

Scored tablet

قرص‌های شیار (خط) دار که از محل شیار روی آن به راحتی نصف می‌شوند.

Solution

فرآورده‌های مایعی هستند که حاوی یک یا چند ماده حل‌شونده هستند و حلال آنها معمولاً آب است. محلول‌ها به سه شکل خوراکی، موضعی و تزریقی هستند.

Spray

اسپری‌ها، محلول‌هایی هستند که به صورت قطرات بسیار کوچک در می‌آیند و به صورت موضعی، دهانی و بینی مصرف می‌شوند.

Sublingual tablet

قرص‌های زیر زبانی، قرص‌های نرمی هستند که باید در زیر زبان حل شوند و از طریق ترشحات مخاطی حل شده و سریع اثر کنند.

Suppository

شیاف‌ها، اشکال دارویی جامدی هستند برای قرار دادن در حفره‌های بدن تا در محل قرارگیری ذوب و حل شوند و اثرات موضعی یا سیستمیک خود را بگذارند. از انواع آنها شیاف‌های رکتال و شیاف‌های واژینال هستند.

Suspension

سوسپانسیون‌ها، فرآورده‌هایی هستند که در حلال به صورت معلق در می‌آیند و حتماً باید قبل از استفاده تکان داده شوند.

Sustained Release

این فرم از داروها برای آزادسازی دراز مدت و با یک سرعت از پیش تعیین شده برای نگه داشتن یک غلظت ثابت از دارو در یک دوره زمانی مشخص و با حداقل عوارض جانبی طراحی می‌شوند.

Syrup

شربت‌ها، محلول‌ها هستند که عموماً حاوی محلول ساکاروز به عنوان شیرین کننده هستند.

Tablet

قرص‌ها، اشکال دارویی جامدی هستند که از ماده مؤثره دارایی و مواد افزودنی تشکیل شده‌اند و به اشکال مختلفی ساخته می‌شوند.

Topical solution

محلول‌های موضعی معمولاً حلال آب دارند و برای استعمال موضعی به کار می‌روند.

Vaginal tablet

قرص واژینال، این قرص‌ها برای استفاده در واژن و با استفاده از اپلیکاتور طراحی می‌شوند.

Vial

اشکالی از داروهای تزریقی در ظروف شیشه‌ای با درهای غیرقابل نفوذ از نظر آلودگی هستند.

Azathioprine (Rx)

Imuran

آزاتیوپرین

نام تجاری:

طبقه‌بندی درمانی: تضعیف کننده سیستم ایمنی

طبقه‌بندی شیمیایی: آنتا گونیست پورین

اشکال موجود: قرص‌هایی ۵۰mg و ۲۵؛ شکل تزریقی ۱۰۰mg

اشتباه نشود:

imuran/ imferon/ elmiron

azathioprine/ azacitidine

مکانیسم اثر: سرکوب سیستم ایمنی به واسطه مهار سنتز پورین در سلول‌ها

موارد مصرف: پیوند کلیه به منظور پیشگیری از رد پیوند، آرتریت روماتوئید مقاوم

کاربردهای غیررسمی: میاستنی گراویس، کولیت اولسراتیو مزمن، بیماری کرون، هپاتیت خود

ایمنی، درماتوماکوزیس، ترومبوسیتوپنی پورپورا، لوپوس نفریتیس، پلی میوزیت، فیبروز ریوی، لوپوس

سیستمیک اریتماتوز، گرانولوماتوز وگنر، واسکولیت، درماتیت اتوپیک

دوز و راه تجویز

پیشگیری از رد پیوند

• بزرگسالان و کودکان: تزریق داخل وریدی ۵mg/kg/day، سپس دوز نگهدارنده خوراکی حداقل

۱-۲mg/kg/day

آرتریت روماتوئید مقاوم

• بزرگسالان: خوراکی ۱mg/kg/day، احتمال نیاز به افزایش دوز بعد از ۲ ماه به مقدار ۰.۵mg/kg/day

و سپس هر ۴ هفته، حداکثر ۲/۵mg/kg/day

بیماری کلیوی

• در صورتی که کلیانس کراتینین ۵۰-۱۰۰ ml/min باشد، دوز و در مواردی که کلیانس کراتینین کمتر

از ۱۰ ml/min باشد ۵۰٪ دوز می‌بایستی تجویز شود

لوپوس نفریتیس / SLE / گرانولوماتوز وگنر / فیبروز ریوی آدیوپاتیک (غیررسمی)

• بزرگسالان: خوراکی ۲-۳mg/kg/day

درماتیت اتوپیک (غیررسمی)

• بزرگسالان/نوجوانان ۱۶ سال و بالاتر: خوراکی ۲/۵mg/kg/day

عوارض جانبی

گوارشی: تهوع، استفراغ، استوما، التهاب مری، پانکراتیت، سمیت کبدی، زردی

خونی: لوکوپنی، ترومبوسیتوپنی، آنمی، پانسیتوپنی، خونریزی

پوستی: راش، آلورسی

متفرقه: بیماری سرم، عفونت، بدخیمی ثانویه، عفونت

اسکلن - عضلاتی: آرترالژی، از دست دادن عضلات

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط، شیردهی

احتیاطات: بیماری کبدی/کلیوی شدید، بیماران سالمند، کمبود تیوپورین متیل ترانسفراز، عفونت

هشدار Black Box: تضعیف مغز استخوان، بیماری نئوپلاستیک

فارماکوکینتیک

در کبد متابولیزه می‌شود، در ادرار ترشح می‌شود (متابولیت فعال)، از جفت عبور می‌کند، نیمه عمر ۳ ساعت

تداخلات دارویی

افزایش: لوکوپنی در مصرف همزمان با مهارکننده‌های آنزیم مبدل آنژیوتانسین، کوتریموکسازول

افزایش: سرکوب مغز استخوان در مصرف توام با سیکلوسپورین، داروهای ضدبدخیمی

افزایش: اثر آزاتیوپرین در مصرف همزمان با الوپورینول

کاهش: پاسخ ایمنی در مصرف با واکسن‌ها

کاهش: اثر وارفارین در مصرف همزمان دارو با وارفارین

- با سایر داروها مخلوط نشود.

تداخل دارو- گیاه

افزایش: اثرات سرکوب سیستم ایمنی در مصرف همزمان با گیاهان زیر دیده می‌شود: کاجیره، گون، اکیناسه، ملاتونین

کاهش: اثرات سرکوب سیستم ایمنی همزمان با گیاهان زیر: داروآش، گل راعی، جینسنگ، زردچوبه.

تداخل دارو- تست آزمایشگاهی

افزایش: LFTs

کاهش: اسیداوریک

تداخل: diff, CBC

مراقبت‌های پرستاری

بررسی شود:

- عفونت: افزایش دما، WBC، خلط، ادرار
- آرتریت روماتوئید، درد، حرکت، دامنه و محدوده حرکتی بیمار
- I&O به صورت روزانه، وزن، کاهش برون‌ده ادراری را گزارش دهید؛ احتیاط: بروز سمیت وجود دارد.
- تست‌های خونی: WBC، Hgb و پلاکت‌ها در طول درمان به صورت منظم بررسی شود. در صورتی که لوکوسیت‌ها کمتر از ۳۰۰۰ در هر میلی‌متر مکعب و یا پلاکت‌ها کمتر از ۱۰۰ در هر میلی‌متر مکعب باشد، مصرف دارو می‌بایستی قطع شود.

⚠️ هشدار توکسیسیته: ادرار تیره، زردی، خارش، مدتهای طولانی، افزایش LFT، مصرف دارو می‌بایستی قطع شود.

- تست‌های کبدی: آلکالین فسفاتاز، AST، ALT، بیلی‌روبین
- **بررسی بروز آرتریت:** درد، محل درد، دامنه و محدوده حرکتی، تورم، قبل از درمان و نیز در طول درمان

تجویز:

- چندین روز قبل از انجام جراحی پیوند
- در صورت امکان تمام داروها خوراکی تجویز شود. از تخریب داخل عضلانی اجتناب شود، چراکه احتمال بروز خونریزی وجود دارد.

راه خوراکی

- همراه با غذا به منظور کاهش ناراحتی گوارشی

راه داخل وریدی

- در کابینت بیولوژیک یا استفاده از دستکش و ماسک آماده‌سازی انجام شود.

راه داخل وریدی مستقیم

- با استفاده از ۰/۹ NaCl، ۰/۴۵ NaCl یا D₅W، تا غلظت ۱۰mg/ml رقیق کنید و طی مدت ۵ دقیقه تزریق شود.

انفوزیون متناوب

بعد از رقیق کردن ۱۰۰ میلی‌گرم از دارو با ۱۰ میلی‌لیتر آب استریل مخصوص تزریق، تا انحلال کامل بچرخانید، رقیق‌سازی با ۵۰ میلی‌لیتر یا بیشتر سالین یا محلول قندی - نمکی انجام می‌شود و طی مدت ۰/۵ تا یک ساعت انفوزیون شود.

محلول‌های سرمی با دارو: ۰/۴۵ NaCl، ۰/۹ NaCl، D₅W

ارزیابی شود:

- پاسخ درمانی: عدم وجود رد پیوند، سرکوب سیستم ایمنی در اختلالات اتوایمیون

آموزش بیمار / خانواده بیمار:

- مصرف دارو مطابق دستور پزشک، دوزها را فراموش نکنید، در صورت فراموشی یک دوز در رژیم‌های درمانی یکبار در روز آن دوز را حذف کنید اما در صورتی فراموشی یک دوز در رژیم‌های دارویی چند دوز به محض به یادآوردن مصرف کنید.
- بروز پاسخ درمانی در مبتلایان به آرتریت روماتوئید ۳-۴ ماه به طول می‌انجامد؛ درمان دارویی را در کنار سایر ورزش‌های تجویز شده، استراحت و سایر داروها ادامه دهید.
- گزارش تب، راش، اسهال شدید، لرز، گلودرد، خستگی، چراکه احتمال بروز عفونت‌های جدی وجود دارد؛

خونریزی و یا خون مردگی غیرمعمول را گزارش دهید؛ علائم و نشانه‌های سمیت کلیوی - کبدی را گزارش دهید.

- در طول درمان با این دارو و تا ۱۶ هفته بعد از اتمام درمان از روش‌های جلوگیری از بارداری استفاده کنید، از واکسیناسیون خودداری کنید.
- از قرارگرفتن در محیط‌های شلوغ به منظور کاهش خطر عفونت اجتناب کنید.
- به منظور پیشگیری از خونریزی از مسواک نرم استفاده کنید.
- به منظور پیشگیری از رد پیوند، درمان ادامه دارد.

Azelaic acid topical

آزلائیک اسید موضعی

به پیوست مراجعه شود.

Azithromycin (Rx)

آزیترومایسین

Zithromax

نام تجاری:

طبقه‌بندی درمانی: ضد عفونت

طبقه‌بندی شیمیایی: ماکرولید (آزالید)

اشکال موجود: قرص و کپسول ۵۰۰mg، ۲۵۰؛ پودر جهت رریق ۵۰۰mg؛ سوسپانسیون ۲۰۰mg/۵ml، ۱۰۰mg/۵ml

اشتباه نشود:

azithromycin/ erythromycin

zithromax/ zinacef

مکانیسم اثر: اتصال به زیر واحد ۵۰S ریبوزوم، باعث مهار سنتز پروتئین؛ طیف اثر بسیار گسترده‌تر از اریترومایسین؛ اثر بخشی بیشتر علیه انگلیس‌های گرم منفی

موارد مصرف: عفونت‌های خفیف تا متوسط در غشاء مخاطی، فوقانی و تحتانی، عفونت‌های غیر پیچیده پوستی و ساختمان پوست ناشی از موراکسلا کاتارالیس، استرپتوکوک پنومونیه، استرپتوکوک پیوژن، استافیلوکوک اورئوس، استرپتوکوک آگالاکتیک، میکوپلازما پنومونیه، هموفیلوس اینفلانزا، کلستریدیوم، لژیونلا پنومونیه؛ NGU یا التهاب رحم ناشی از کلامیدیا تراکوماتیس؛ در کودکان: اوتیت مدیا حاد (هموفیلوس اینفلانزا، موراکسلا کاتارالیس، استرپتوکوک پنومونیه) **خوراکی**؛ تونسلیت و فارنژیت حاد (استرپتوکوک گروه A) **خوراکی**؛ عفونت‌های حاد پوستی و یا عفونت‌های بافت نرم؛ پنومونی‌های اکتسابی (کلامیدیا پنومونیه، هموفیلوس اینفلانزا، مایکوپلازما پنومونیه، استرپتوکوک پنومونیه) **خوراکی**؛ تونسلیت و فارنژیت (استرپتوکوک)؛ پرفریلاکسی از مایکوباکتریوم آویوم کمپلکس (MAC) منتشره **کاربردهای غیر رسمی:** یابزبوس، ربا، سیستیک فیبروزیس، آبسه‌های دندانی، عفونت دندان، پروفیلاکسی اندوکاردیت، جراحی انگرینال، هلیکوباکتر پیلوری، کلبسیلا گرانولوماتیس، بیماری لژیونر، بیماری لایم، مایکوپلازما پنومونیه، واکنش التهابی پریدونیتوم، سیاه‌سرفه، التهاب پروستات، ریکتزیا تسوتسوگاموشی سالمونلا، شیکلوز، سیفلیس، توکسوپلاسموز، تب تیفوئید

دوز و نحوه مصرف

اکثر عفونت‌ها

- **بزرگسالان: خوراکی** ۵۰۰mg روز اول، سپس ۲۵۰mg/day در روزهای ۲ تا ۵ به میزان دوز کلی ۱/۵ گرم.

- **کودکان ۱۵-۲ سال: خوراکی** ۱۰mg/kg روز اول، سپس ۵mg/kg، به مدت ۴ روز

عفونت‌های MAC منتشره

- **بزرگسالان: خوراکی** ۶۰۰mg/day همراه با اتامبوتول به میزان ۱۵mg/kg/day

پنومونی اکتسابی

- **بزرگسالان: خوراکی / تزریقی وریدی** ۵۰۰mg وریدی هر ۲۴ ساعت یکبار تا ۲ دوز، سپس ۵۰۰mg

خوراکی هر ۲۴ ساعت به مدت ۱۰-۷ روز

بیماری التهابی کفن

- **بزرگسالان: خوراکی / تزریقی** وریدی ۵۰۰mg داخل وریدی هر ۲۴ ساعت تا ۲ دوز، سپس ۵۰۰mg

خوراکی هر ۲۴ ساعت به مدت ۱۰-۷ روز
التهاب ریه، کلامیدیا، شائکروئید، التهاب پیشابراه غیرگنوکوکی، سیفلیس
بزرگسالان: خوراکی یک گرم به صورت تک دوز

گنوره آ

بزرگسالان: خوراکی ۲ گرم به صورت تک دوز

پروقیلاکسی اندوکاردیت

بزرگسالان: خوراکی ۵۰۰mg یک ساعت قبل از انجام پروسه

کودکان: خوراکی ۱۵mg/kg یک ساعت قبل از انجام پروسه

عفونت های دستگاه تنفس تحتانی، عفونت های حاد پوستی، بافت نرم، فارنژیت حاد و تونسیلیت

کودکان: خوراکی ۱۲mg/kg/day - ۵ به مدت ۵ روز

اوتیت مریای حاد

کودکان: خوراکی ۳۰mg/kg به صورت تک دوز و یا ۱۰mg/kg/day، به مدت ۱۰ روز و یا ۱۰mg/kg به صورت تک دوز روز اول (حداکثر ۵۰۰mg/day) و سپس ۵mg/kg در روزهای ۵- (حداکثر ۲۵۰mg/day)

پیشگیری از اوتیت مریای حاد

کودکان: خوراکی ۱۰mg/kg هر هفته به مدت ۶ ماه

بیماری لژیونر، بیماری لایم در مرحله اولیه (غیررسمی)

بزرگسالان: خوراکی ۵۰۰mg/day

⚠️ عوارض جانبی

سیستم اعصاب مرکزی: گیجی، سردرد، سرگیجه، خواب آلودگی، بیس از بدن، میاستنی گراویس

قلبی - عروقی: تپش قلب، درد قفسه سینه

چشمی - گوش، حلق و بینی: از دست دادن شنوایی، تشوش، از دست دادن حس بویایی

گوارشی: تهوع، استفراغ، اسهال، **سمیت کبدی**، اریترمی، ایتوماتیت، سوزش سر معده، سوءهاضمه،

نفخ، مدفوع قیری، **زردی کلاستاتیک، کولیت، تشنج کاذب**، بی رنگ شدن زبان

ادراری - تناسلی: واژینیت، مونیلیازیس، نفريت

خونی: آنمی

پوستی: راش، کهیر، خارش، حساسیت

سیستمیک: **آنژیوادم، سندرم استیوینس - جکسون، نکروز پوستی سمی**

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط از رومایسین، اریترومایسین یا هر ماکرولید دیگری

احتیاطات: حاملگی (B)، شیردهی - مازان (مالمند، بیماری کلیوی، کبدی، قلبی): کمتر از ۶ ماه برای اوتیت مدیا، کمتر از ۲ سال برای اوتیت میانی، تونسیلیت

📌 فارماکوکینتیک

خوراکی: پیک غلظت ۴ ساعت، طول اثر ۲۴ ساعت

تزریق داخل وریدی: طول اثر ۲۴ ساعت، نیمه عمر ۵۷-۱۱ ساعت، در صفرا و مدفوع و ادرار به صورت دست نخورده، ده درصد می شود. احتمالاً مهارکننده گلیکوپروتئین - P می باشد.

🔍 تداخل دارویی

افزایش: سمیت در مصرف همزمان با ارگوتامین

⚠️ احتمال بروز دیس ریتمی در مصرف همزمان با پیموزاید، بروز واکنش های کشنده

افزایش: اثرات داروهای ضد انعقاد خوراکی، دیگوسکین، تئوفیلین، متیل پردنیزولون، سیکلوسپورین، بروموکریپتین، دیزوپیرامید، تریازولام، کاربامازپین، فنی توتین، تاکرولیموس، تلفیناویر

کاهش: کلیرانس تریازولام در مصرف توام با ازیترومایسین

کاهش: جذب ازیترومایسین در مصرف همزمان با آنتاسیدهای آلومینیوم، منیزیم

تداخل دارو - گیاه

• acidophilus همزمان با آنتی بیوتیک ها مصرف نشود، میان مصرف چندین ساعت فاصله دهید.

تداخل دارو - تست آزمایشگاهی

افزایش: CPK، ALT، AST، بیلیروبین، BUN، کراتینین، آلکالین فسفاتاز

🏠 مراقبت های پرستاری

بررسی شود:

- نسبت I&O؛ گزارش هماچوری، اولیگواوری در بیماری کلیوی
- تست های کبدی: AST، ALT، CBC، diff
- تست های کلیوی: آنالیز ادرار، پروتئین و خون در ادرار
- C&S قبل از شروع درمان؛ تجویز دارو به محض انجام کشت شروع می شود، C&S احتمالاً بعد از درمان تکرار می شود.
- ارزیابی عفونت جدید در پی عفونت قبلی: گلودرد، دهان، زبان، تب، خستگی، اسهال، خارش ناحیه پرینه.
- الگوی روده ای قبل از شروع درمان و نیز در طول درمان.
- وضعیت تنفسی: سرعت، خصوصیت، صدای ویزیگ، سفتی قفسه سینه، در صورت بروز این عوارض مصرف دارو را قطع کنید.

تجویز:

راه خوراکی

- تجویز سوسپانسیون یک ساعت قبل از غذا یا دو ساعت بعد از غذا، گرم پاست برای تهیه سوسپانسیون را با ۶۰ میلی لیتر آب احیا کنید، مخلوط کرده، لیوان را با آب بیشتر شستشو دهید و مطمئن شوید که بیمار تمام دارو را مصرف کرده است؛ پاکت های یک گرمی برای مصرف اطفال نمی باشد.

انفوزیون وریدی متناوب

- محلول ۱mg/ml طی مدت ۳ ساعت یا محلول ۲mg/ml طی مدت یک ساعت انفوزیون می شود، هرگز به صورت داخل عضلانی یا بولوس تجویز نشود.
- ۵۰۰mg از دارو را با ۴/۸ میلی لیتر آب استریل مخلوط، تزریق احیا کرده، تکان دهید، با ۲۵۰ یا ۵۰۰ میلی لیتر ۰/۹٪ NaCl یا ۰/۴۵٪ NaCl یا LR به محلول رسانیدن به غلظت ۲-۳mg/ml رقیق سازی را انجام دهید؛ محلول رقیق شده به مدت ۲۴ ساعت پایدار است و یا ۷ روز در یخچال قابل نگهداری است.

توصیه ها:

- در دمای اتاق نگهداری شود.

ارزیابی شود:

- پاسخ درمانی: C&S منفی برای عفونت؛ کاهش نشانه های عفونت

🏠 آموزش بیمار / خانواده بیمار:

- ⚠️ گزارش گلودرد، تب، خستگی، اسهال شدید، خارش مقعد و ناحیه ژنیتال (می تواند نشان دهنده عفونت جدید در پی عفونت قبلی باشد)
- عدم مصرف اتاسیدها، آنتی بیوتیک ها و منیزیم همزمان با این دارو (خوراکی)
- ⚠️ پرستار را از وجود مسهل، یبوی ادرار، مدفوع روشن، زرد شدن چشم ها و پوست، درد شدید شکمی مطلع سازید.
- رژیم دارویی: آکاموس
- درمان حساسیت: **نقطه به دارو:** قطع مصرف دارو، بازنگه داشتن راه هوایی، تجویز اپی نفرین، آمینوفیلین، O₂ و ریویکواستروئیدهای وریدی

Aztreonam (Rx)

Azactam, cayston

آز ترئونام

نام تجاری:

طبقه بندی درمانی: آنتی بیوتیک - متفرقه

- ⚠️ **اشکال موجود:** پودر برای تزریق ۱g، ۲g و ۵۰۰mg انفوزیون (از پیش ترکیب شده) ۱g و ۲g
- **موارد مصرف:** عفونت دستگاه ادراری، سپتیمی؛ عفونت پوست، عضلات و استخوان، دستگاه تنفس تحتانی، عفونت های داخل شکمی، سایر عفونت های ناشی از ارگانیسم های گرم منفی

☑️ دوز و راه تجویز